

2. BÖLÜM

Dünyada ve Türkiye’de Ağız Diş Sağlığı Sorunlarına Yaklaşımlar

B. Başak KIZILTAN ELİAÇIK¹
Banu Çiçek TEZ²

Ağız sağlığı genel sağlığın ayrılmaz bir parçasıdır. Sağlıklı bir ağız ve diş bakımı temel insan hakkıdır ve genel sağlığı etkilemektedir.

Ağız ve diş sağlığı yalnız dişleri kapsayan bir tanım olmayıp aynı zamanda diş etleri, diş etlerini çevreleyen periodontal dokular, ağız bölgesindeki yumuşak dokular, dil ve dudaklar da bu tanım kapsamına dahil olmaktadır. Ağız ve diş sağlığı kapsamında; mine, dentin, kök çürükleri, periodontal hastalıklar ve ağız kanserleri olmak üzere üç temel hastalık grubunu ele alınmaktadır. Ağız ve diş sağlığı rahatsızlıkları bireylerde semptom varlığıyla kendini göstermekte, genel sağlığı ve yaşam standartlarını da ciddi derecede etkilemektedir.

Ağız diş sağlığı ve genel sağlık kavramı her zaman birlikte aynı kapsamda değerlendirilmelidir. Ağız diş sağlığı rahatsızlıkları; obezite, kilo problemleri, kalp rahatsızlıkları, inme, kanser ve şeker gibi kronik seyreden fakat bulaşıcı olmayan rahatsızlıklar ile ortak risk faktörleri paylaşmaktadır. İçinde bulunduğumuz yüzyılda genel vücudu etkileyen

¹ Dr. Öğr. Üyesi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Diş Hekimliği Fakültesi, Çocuk Diş Hekimliği AD. basak.eliaçik@sbu.edu.tr

² Diş Hekimi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Diş Hekimliği Fakültesi, Pedodonti AD. Doktora Programı, banucicektz@gmail.com

gulamaları, su ve yiyeceklerin florlanması gibi profilaksi faaliyetlerinin geliştirilmesinde de sorumluluk üstlenip uygulamaya koymalıdır.

TDB, serbest dış hekimlerinin koruyucu ağız ve dış sağlığı uygulamalarına sosyal sorumluluk projesi olarak katılımlarını sağlamalı, koruyucu ağız ve dış sağlığı uygulamalarına yönelik tedavi yöntem ve protokollerinin hekimlere sunmalı; proje kapsamında katılan hekimlere eğitim, gözlem, tanı, takip ve kayıt sistemlerinin oluşturmaları; Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan hekimlerin ve sağlık çalışanlarının koruyucu dış hekimliği uygulamaları ile ilgili eğitimlerinin verilmesi konusunda sorumluluk ve görev bilincini üstlenmelidir.

KAYNAKLAR

1. Turkey health system performance assessment 2011. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2012: 95. <http://www.euro.who.int/en/countries/turkey/publications/turkeyhealth-system-performance-assessment-2011>. (08.06.2020 tarihinde esinlenilmiştir.)
2. Strategic planning for health: a case study from Turkey. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2015. <http://www.euro.who.int/en/countries/turkey/publications/strategic-planning-for-health-a-case-study-from-turkey>. (08.06.2020 tarihinde esinlenilmiştir.)
3. Özbaş S, Tezel B, Aydın Ş, Bolat H, Köse MR. The situation of children’s health in Turkey. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 2012;55:71-6.
4. Gökalp, S., Dogan, B., Tekçiçek, M., Berberoğlu, A., Ünlüer, Ş. (2007) Beş, on iki ve on yaş çocukların ağız dış sağlığı profili. Türkiye-2004, Hacettepe Dış Hekimliği Fakültesi Dergisi, 31 (4), 3-10.
5. Sheiham A, W. (2003 JG). Oral health policy and prevention (4 th bs.). Oxford:Oxford University Press.
6. Kay,EJ,(1996) Is dental health education effective a system in review of current evidence community. Dent Oral Epidemiol, 24, 231-235.
7. Çubukçu ÇE. Neden Koruyucu Dış hekimliği? Toplum Hekimliği Bülteni 2003;1: 22-31.
8. Karabekiroğlu S, Ünlü N. The Importance and Role of Early Prevention Practices in Community-Based Preventive Oral Health Programs. EÜ Dışhek Fak Derg 2017; 38-2: 89-100.
9. Gökalp S, Güçüz Doğan B. Türkiye Ağız-Dış Sağlığı Profili, 2004. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Basımevi, 2006.
10. Chen MS. Oral health of disadvantaged populations. In: Cohen LK, Gift CH, ed: Disease Prevention and Oral Health Promotion. Copenhagen: Munksgaard, 1995:152-212.